

***Slidkrans, mansplain* och nytt bokstaveringsalfabet – språkaktivism som begreppsutveckling och PR-trick**

Karin Milles

Språk är inte bara kultur och tradition, det är också makt och politik. Den feministiska språkaktivismen opererar i skärningspunkten mellan dessa storheter. Genom att uppmärksamma sexistiskt eller osynliggörande språkbruk och införa alternativa uttryck och uttryckssätt har feministiska aktörer fått en hel del uppmärksamhet de senaste åren, och i mitt föredrag ska jag diskutera hur denna språkaktivism fungerar och vilken politisk betydelse den har.

I föredraget ska jag beskriva tre exempel på feministisk språkaktivism. Det första är när RFSU utvecklade ordet *slidkrans* för att ersätta det missvisande ordet *mödomshinna*. Det andra är ordet *mansplain*, som spreds när den amerikanska författaren Rebecka Solnit i sin bok *Män förklarar saker för mig* visade hur kvinnor kan osynliggöras i samtal med män. Det tredje är hur det drygt hundraåriga svenska bokstaveringsalfabetet, bestående av bara mansnamn, i höstas fick konkurrens av Rättviseförmedlingens och Fredrika Bremerförbundets förslag med bredare könsnärlig representation.

För att förstå aktivismens betydelse använder jag mig av Youngs (1997) begrepp diskursaktivism. Aktivismen går ju inte ut på att förändra språket utan siktar ju på att omförhandla hela samhällets syn på kön och den övergripande maktstruktur som baseras på detta. Den ideologiska grunden står att finna hos inflytelserika feministiska tänkare. Bland andra Butler (1990, 1997), Haraway (1991) och Benhabib (1992) har lyft fram språkets förmåga att utestänga och osynliggöra (Milles 2017). Med utgångspunkt i de tre exemplen kommer jag i föredraget försöka visa hur diskursaktivismen opererar på tre plan: det semantiska, det sociala och det mediala.

Referenser

- Benhabib, Seyla. 1992. *Autonomi och gemenskap. Kommunikativ etik, feminism och postmodernism*. Daidalos: Göteborg.
- Butler, Judith. 1990. *Gender trouble. Feminism and the subversion of identity*. New York & London: Routledge.
- Butler, Judith. 1997. Det performativa könet. I: *Res Publica. Symposions teoretiska och litterära tidskrift*. Nr. 35/36. S. 13–23.
- Haraway, Donna. 1991. *Simians, cyborgs, and women*. New York: Routledge.
- Milles, Karin. 2017. Från maninnor till cyborger: Hur feminister har skaffat sig språklig makt. I: *Humanetten* nr. 38. S. 26–39.
- Young, Stacey. 1997. *Changing the Wor(l)d: Discourse, Politics, and the Feminist Movement*. London & New York: Routledge.